

2001

Nr 1

Äänlehti

Suur metskass

Mömmi-Beebi saab isa

Mari ja Mari vari

Muti eksirännak

Klaabu jälle kohal

ISSN 0134-2266

9 770134 226003

AVO

KLAABU tuli tagasi

Kui sinu ema ja isa lapsed olid, askeldas TÄHEKESE lehekülgedel kaval vigurivänt KLAABU. Siis kadus ta jäljetult nagu tina tuhka. Aga ennäe, uue aasta teisel päeval vuhises kadunud poeg aknast sisse ja istus toimetuse arvutile. Klaabu, Klaabu, kuhu sa küll pikaks ajaks kadusid?

Klaabu suunurgad venisid peaaegu silmadeni ja krimblid hakkasid plaksudes kokku-lahti käima.

"Niimoodi nad mul teevad, kui ma uudistest pakatan," püüdis Klaabu krimbleid kätega vaos hoida. "Et kuhu ma kadusin? Ohoo! Joi-joo! Ilmaruumi! Tähtede juurde! Kaugete päikeste kaaslastele. Rännumees, rännumees...! See laul käib minu kohta."

Aga Klaabu! See pole ju võimalik! Isegi valguskiirel kulub taevas säravate tähtede – kaugete päikeste – juurde jõudmiseks sadu aastaid. Ja valgusekiirusest ju kiiremini ei saa...

"Mina saan," tõmbas Klaabu suu uhkelt krussi. "Kui ma krimblid rüüstlokeerin, lendan mõttekiirusel. Tahate, ma näitan, kuidas see käib?"

"Ei, ei!" pistis TÄHEKESE toimetuse kisama. "Me ei taha sind jälle kaotada!"

"Mis te nüüd!" kissitas Klaabu silmi. "Mul ju praegu topeltpidurid peal. Ega minagi taha kohe uut kadumist. Kus mu vanad sõbrad on? Elju ja Anne ja Eino ja Lembit ja kes nad kõik olid?"

Klaabu, Klaabu, 20 aastat on mööda läinud. Kõik on ilmalaanes laiali, nagu laulusalmis öeldakse. Eino loeb pangas raha...

"Raha meeldis talle juba vanasti taskus kõlistada," tuli Klaabule meelde.

Elju hakkas ülemuseks ja teeb nüüd ministeeriumis valju häält...

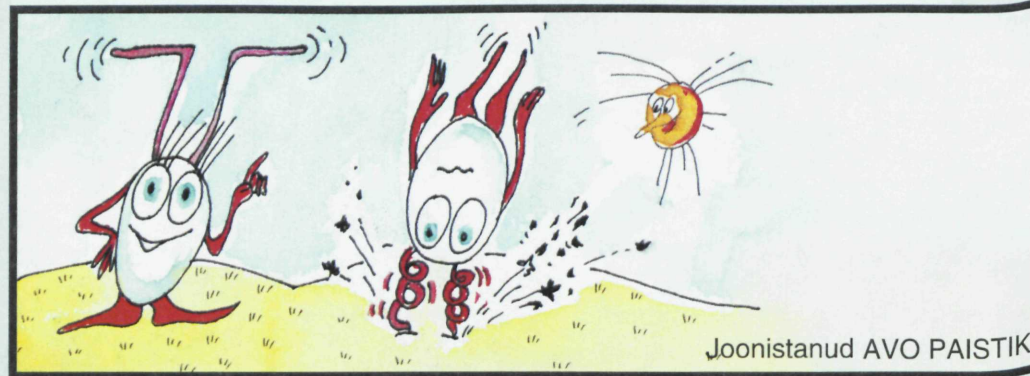
"Kisama oli ta varem ka kange..." mäletas Klaabu.

Ja Anne, temast sai horoskoobi professor. Ennustab saatust taevakehade asendi järgi.

"Vanasti ennustas kampsuni-nööpi keerutades," kirtsutas Klaabu suud. "Kuidas küll aeg lendab! Hea, et minul on vananemise vastu krimblinõks."

Ja Klaabu viskas suurest rõõmust hundiratast ning jäi pea peale seisma.

"Kohtumiseni!" piuksus ta ning siputas jalga.

Joonistanud AVO PAISTIK

NIIVIISI VÕTAN MA VASTU
LASTE MÕTTEID!

NIIVIISI LÄHEN MAA-
ALUSELE RÄNNAKULE!

MILVI PANGA

Kui tali tuleb alla

KUI TALI TULEB ALLA
(SEST TAEVA TA EI JÄÄ),
SIIS TAAT SEALT JÄLLE KALLAB
ME KAELA LUME HÄÄ.

VAID TULISTJALU VIHIN –
MEIL UISUD, KELGUD ALL.
ME SUUSAJÄLJED SIHIL
EI SULA ENNE KÜLL,
KUI VIIMNE LUMEMEMMGI
ME ÕUES MINESTAB,
KUI KULDNOKK UNISEMGI
TAAS VIRGALT VILISTAB.

Mõni laps

MILVI PANGA

MÕNI LAPS ON ISESORTI,
EI SÖÖ SEENI, PÕLGAB TORTI.
LUSTIB SIIDJAL TOLMUTEEL
IHUÜKSI, RÕÖMUS MEEL.

MÕNI LAPS ON HULLU MOEGA,
NUTAB TAGA KOERAPOEGA.
ASEMELE TEIST EI TAHA,
MAKSTAGU VÕI HÕBERAHA.

MÕNI LAPS ON UNUSTAJA,
KÕNNIB, KÕRVUS METSAKAJA.
MUUD EI TOOGI MARJAMÄELT,
KUI PÕLLETÄIE RÄÄGU HÄÄLT.

MÕNI LAPS ON PURURIKAS:
TALLED, PÕRSAD, KANAD, KIKAS.
KRUTIB LAMBITAHTI JA
ON VISA KAEVUVAHTIJA.

MARIKA JOHANSON

Teet talvel õues ei jaluta

TEET TALVEL ÕUES EI JALUTA,
SEAL ON KÜLMAD JA SÜGAVAD HANGED.
VÕID KÄSKIDA TEDA VÕI PALUDA,
VARBAD JÄÄS TAL JA SÕRMED KANGED.

SHN MINGI VAMMUS EI AITA,
ÜKSKI VILT POLE KÜLLALT SOE.
KÜLM NÄPISTAB, TEMA EI PAITA,
NII PÕUE KUI SAAPASSE POEB.

JA TEET-POISS EI LÄHEGI ÕUE,
SULAB VAIKIDES AHJU ÄÄRES,
KUNI NÄHA VÕIB JÄNKUT TAL PÕUES
JA SÜDANT SAAPASÄÄRES.

Illustreerinud TIINA REINSALU

Jäljed lumel

JAAAN RANNAP

Märt märkas seninägemata veidraid jälgi kohe, kui õue astus. Jäljed tulid kuuri tagant, sik-sakitasid üle majaanise lillipeenra ja kadusid siis aiasügavusse.

Märt oli jälgede alal asjatundja. Sestsaadik, kui Märt mäletas, oli ta igal talvel vähemalt nädal või kaks maal vanaisa juures. "Mehed omavahel," ütles Märt selle kohta, sest vanaisa metsaserval asuvas majas peale nende tõesti kedagi ei olnud. Koer Pollal oli oma väike majake.

"Polla, kes siin käis?" küsis Märt. Polla raputas pead, nagu inimesed teevad, kui nad midagi ei tea. Polla oli uksekriuksu peale kuudist välja pugunud. Oleks ta jälgi nuusutama pääsenud, küll ta oleks öelnud, kuid kett oli lühike, Polla nendeni ei ulatunud.

"Orav see ei ole," pidi Märt ise otsustama. "Orava hüpped oleksid olnud pikemad."

Orava jälgi oli Märt näinud. Märt oli koguni näinud, kuidas orav neid jälgi värskete lumele jättis. Orava jälgi ei ajanud Märt kunagi teiste jälgedega segi. Orav hoidis kalpsates tagumiste käppade küüniseid harali. Neist jäid sulalumme jäljed, nagu oleks hõreda pintsliga vajutatud.

Kui nüüd tähelepanelikult vaadata, siis öine külaline oli harva hüpanud. Tema oli rohkem läinud riburada, jalga jala ette tõstes. Ja jalg oli olnud nii lühikest sammu astuva looma kohta õige suur. Kas see oligi loom? Sedalaadi jälgi olid suvel jätnud naabertalu mudasele tiigipervele pardipojad. Aga kust võis talvisel ajal pardipoeg vanaisa õuele saada?

"Vanaisa, vanaisa!" pistis Märt kisama. "Tule vaata, tundmatu elukas on õuele jälgi teinud!"

Jäljed lumel olid vanaisalegi üllatuseks.

"Ütle nüüd!" uuris vanaisa jälgi lähedalt. "Mis sa kostad!" vaatas ta neid peenraäärse kivi otsast.

"Kas on haruldased?" kepsles Märt. "Kas on teadusele tundmatud?"

"Vaatame, kuhu nad viivad," arvas vanaisa.

"Eks siis otsustame."

Jäljed viisid sirelipõõsaste vahelt õnapuude alla tagaaeda lagedale lumeväljale. Ja siis nägid nad ka jälgede jätjat. Helevalgel jäise koorukesega lumel liikus vaevaliselt süsimust kogu.

"Vanaisa, kes see on? Kas rott?" ahhetas Märt.

"Rotil pole niisugusi kühvli taolisi jalgu," ütles vanaisa. "See on ju mutt!"

"Ma ei ole ialgi elusat mutti näinud!" ahhetas Märt veel rohkem. "Mitte ialgi!"

"Kus sa saidki teda näha. Muti elu möödub ju maa all."

"Aga miks ta siis nüüd välja tuli?"

"Küllap mingi eksituse tõttu. Mõni põhjus pidi ikka olema. Võib-olla sattus ta võõrasse käiku, aeti sealt välja, ega leidnud enam kohta, kust tagasi maa alla saaks. Pinnas on ju kõikjal läbi külmunud. Nüüd ta siis eksleb ja otsib."

"Ta paistab õige väsinud olevat," ohkas Märt.

"Ja külm on tal vist ka. Vaata, väriseb."

Vanaisa võttis väriseja kahe labakinda vahele.

"Ma tean, kus maa pole külmunud. Roosijuurtele sai paks kiht puulehti laotatud. Viime ta sinna."

Tund aega hiljem istusid mõlemad mehed küdeva ahjusuu ees. Vanaisa silus peaaegu valmis puulusikat, Märt oli vakka, vaatas tulle ja paistis millegi üle juurdlevat.

"Vanaisa, suvel olid sul ju löksud mutiurgu pandud?"

"Mmhüh," tegi vanaisa. "Mis sest kasu oli. Nad, sindrid, ajasid löksud mulda täis."

"Ja ükskord ootasid sa, labidas löögivalmis, et saaks mutile virutada..."

"See sigudik tahtis lillipeenra päris segi pöörata."

Märt noppis laaste, mis vanaisa noa alt tulid. Näost oli näha, et ta polnud selgust saanud.

"Vanaisa, aga miks sa siis nüüd mutti maha ei löönud?"

Vanaisa mühatas. "Aga mis sa ise arvad?"

Märt seadis laaste loomakujuks.

"Mmm...kas ehk sellepärast, et kui keegi väga hädas on tuleb teda aidata? Olgu või vaenlane?"

"Mmhüh..." nõustus vanaisa ja muigas mõlema suunurgaga.

Illustreerinud HENNO KÄO

MARI HENNO KÄO VARI

Tead ju küll, et igal asjal on vari. Puul ja majal, põosal ja kassil. Postil ja pilvel. Sinul ja minul muidugi ka. Meil kõigil.

Kui Mari oma varjuga koolimajja jõudis, oli veel natuke aega. Tundide alguseni. See oli hea. Nüüd võis pinginaabri vihikust järele vaadata, kas kodune mataülesanne ikka oli õigesti lahendatud.

Mari varjul oli sama mure. Mari vari käis varikoolis. Noh, nagu varjud ikka. Varikoolis õpiti peaaegu samu asju. Variemakeelt, varikodulugu, varijoonistamist, varitööõpetust. Varivõimlemist muidugi ka. Seda kõike õpetas variõpetaja. Ja nüüd sai Mari vari oma varipinginaabri vihikust vaadata, kuidas selle varimatemaatika ülesandega ikkagi on.

Mari aga kukkus pinginaabriga tühjast-tähjast lobisema. Kõik muu läks meelest. Kui tund algas, oli juba hilja. Õpetaja kontrollis kodusid ülesandeid. Ja Mari sai kolme. Õige pika miinusega. Sest ülesanne polnud lahendatud päris õigesti. Oh, tegelikult oli kõik tehtud päris valesti.

Pika miinusega kolme sai ka Mari vari. Ja see oli veel isegi hea hinne. Harilikult sai Mari viimasel ajal kahe pika miinusega kolmesid. Ja ma võin öelda sulle sosinal kõrva sisse, et isegi kahed ei olnud mingi haruldane nähtus. Ja samasuguseid hulle hindeid ladus ka variõpetaja Mari varjule.

Jälle oli Mari varjul jube piinlik. Juba ammu ei tahtnud ta enam olla Mari vari. Ta oleks hea meelega olnud hoopis Sirlil vari. Sest Sirlil oli klassi parim õpilane. Mari vari oli koguni püüdnud Sirlil varjule auku pähe rääkida. Et vahetaks õige kohad. Kuid Sirlil vari polnud mingi hinna eest nõus Mari varjuks hakkama. Ja see oli ka arusaadav.

"Mulle igatahes aitab!" otsustas Mari vari. "Nüüd ma kaon! Aitäh ja nägemist!" Ja kadunud ta oligi.

Järgmine tund pidi olema variemakeel. Mari vari teadis suurepäraselt, et Mari polnud kodus õpikut lahtigi teinud. Nüüd oli küll kahte oodata. Võib-olla koguni miinusega. Sedasi jää lõpuks veel istuma!

Emakeele tunnis saigi Mari kahe. Mari varjule ei saanud variõpetaja kahte panna, sest Mari vari tegi emakeele tunnist poppi.

Keegi ei pannud tähele, et Maril enam varju ei olnud. Koolis on ju nii palju sagimist. Kodus aga märkas ema kohe, et midagi puudub.

"Mari, kus su vari jälle on?" küsis ema. Ta teadis küll, milles asi. Mari oli ju ennegi ilma varjuta koju tulnud. See tähendas eriti halba hinnet.

Mari punastas ja läks sõnagi lausumata oma tuppa. Täna tahtis ta küll õppima hakata. Nii tunni aja pärast. Või kahe. Hea küll, kolme tunni pärast võtab ta kindlasti raamatud ette. Või kolme ja poole. Mari teadis, et nii kui ta saab koolis tugeva kolme, neljast rääkimata, on vari kohe tagasi. Päris ilma varjuta on ju siiski pisut ebamugav. Nii ikka ei saa, et teistel kõigil on, aga sinul ei ole.

AINO PERVIK

Mammutilaps ja maa

Mammutiema ja mammutilaps rändasid üle laia jäävälja. Ümber ringi siras ja valendas jää ja jää ja jää.

Mammutilaps oli juba ammu väsinud, ja ka kõht oli tal tühi.

"Tahan süüa!" ütles mammutilaps.

"Näed ju, et siin jääväljal midagi ei kasva," ütles mammutiema.

"Miks jää peal midagi ei kasva?" küsis mammutilaps.

"Ma ei tea," ütles mammutiema.

"Lihtsalt ei kasva. Pole kunagi kasvanudki."

"Miks?" küsis mammutilaps.

"Ma arvan, et siin on vist liiga külm," lausus mammutiema. "Aga

kui läheb nii soojaks, et puud ja põõsad ja rohi saavad kasvama hakata, siis pole jälle jääd."

"Mis siis on, kui enam jääd ei ole?" küsis mammutilaps.

"Siis on maa. Igasugused taimed tahavad juurtega maast kinni hoida. Maa peale võib alati kindel olla, maa ei sula ka suure soojaga ära."

"Aga kus see maa siis praegu on?"

"Maa peaks kuskil jää all olema," ütles mammutiema. "Kuid see jää on kohutavalt paks. Meil on parem jõuda sinna, kus jääväli ära lõpeb."

Illustreerinud LIISI LUKK

Mõmmi-Beebi on mängukaru. Tal on kaks ema – Mari ja Mai. Mari on halb ema. Ka Mai on halb ema. Mõmmi-Beebil on kohe häbi emade pärast. Kumbki ei tee oma beebist välja. Nad seabivad hoopis pisivenna Pärtli ümber. Seбивad tobenobedalt. Lobisevad ainult temaga.

B

Mõmmi-Beebi ootab tubli tunni, et emad tuleksid tema juurde. Võib-olla ootab rohkemgi. Võib-olla ootab kaks-kolm tundi. Ja on kurb, et emad ei tule. Mõmmi-Beebi tunneb, et ta on orb.

See on täbar lugu. Mõmmi-Beebi peab täbarast loost välja tulema. Ei tohi lasta kurbusel üle pea kasvada. Peab üles otsima mõne kavala mõtte. Kavalad mõtted on Mõmmi-Beebi sõbrad. Abistavad teda.

Mõmmi-Beebi ei pabista enam. Ta pole tõmbi aruga, et ei saa kavalat mõtet kätte. Kaval mõte nõuab, et Mõmmi-Beebi hakkaks ise imebeebiks. Käsib tal tõsta käppa.

Mõmmi-Beebi tõstab. Pingutab, kuidas jaksab. Käpp ragiseb, aga liigub. Tõuseb aegamisi üles. Siis käsib kaval mõte tõsta teist käppa. Jälle pingutab Mõmmi-Beebi, kuidas jaksab. Ka teine käpp ragiseb, aga liigub.

Illustreerinud VIIVE NOOR

HELJO MÄND

TÄHE LUGU

Tõuseb aegamisi üles.

Nüüd käsib kaval mõte pead käänata. Mõmmi-Beebi käänab. Aga ta käänab liiga ägedalt. Pea ragiseb õmblusest lahti ja Mõmmi-Beebi kokkub.

"Pole viga," lohutab kaval mõte. "Emad õmblevad õmbluse kinni."

Ent emad ei õmble. Nad ei märkagi, et nende beebiga on vahepeal ime juhitud. Nemand näevad ainult päris beebit, Tita-Pärtlit. Äkki sosistab kaval mõte Mõmmi-Beebile midagi kõrva. Mõmmi-Beebi hakkab naerma. Ta teab, kuidas emad Pärtlist vabaks teha. Mõmmi-Beebi laliseb:

"Baa, baa, baa."

Mõmmi-Mari kuulatab.

Mõmmi-Mai kuulatab.

"Tita ütles B!" saab Mari lõpuks sõna suust.

"Meie väike käbi räägib B - keeles!"

pole ka Mai imestusel otsa ega äärt.

"Räägib A - keeles ja B - keeles!"

"Baa, baa, baa," baatab Mõmmi-Beebi edasi. Tal on lõbus. Väga lõbus. "See ei ole Pärtel, kes räägib. See olen mina, teie Mõmmi-Beebi. Baa, baa, baa. Ma röögin nii tugevalt, et tuba pörub. Kas tahate, ma röögin teile numbreid ka?"

Mõmmi-Beebi on nüüd nabapunn. Ta on tähtsusest tuubil. Emad seavad ta ümber. Mari nühib ninaga ta naba ja annab biljon musi. Mõmmi-Beebi naerab. Mai nühib ninaga ta saba ja annab biljon musi. Mõmmi-Beebi naerab. Üks hüpatab, teine hopatab. Lõbu on nii laialt, et pea käib juba ringi. Tiirleb nagu karussell. Aga äkki kulub kōdi-lõbu otsa ja tüütab ära. Mõmmi-Beebi ütleb:

"Mina tahan endale isa."

"Isa?" imestab Mari.

"Isa?" imestab Mai.

"Jah," kordab Mõmmi-Beebi. "Tahan sellist isa, kes ei põe musutõbe."

Mail ja Maril pole kusagilt võtta isa Mõmmi-Beebile. Pärtel on alles tita, tema ei sobi.

"Mina tahan piibuga isa, kellel on habe ees," täpsustab Mõmmi-Beebi. "Ja kaabu võib tal ka olla peas."

"Tere, karupambud!" astub Rebase-Riho uksest sisse.

"Kuidas teil käbarad käivad? Kas varrukast sisse või välja?"

"Isa saabus! Isa saabus!" karjub Mõmmi-Beebi rõõmsalt.

"Tal ei ole küll kaabut ega habe, aga piibu asemel suitseb ta suu, sest ta luiskab alati."

"Kes siin kamb-kamb-kambris räägib?" kogeleb Rebase-Riho.

Mõmmi-Beebi naerab. Mõmmi-Beebi lausa vabiseb naerust. Vaata, et lämbub naeru kätte ära! Ja Mari lustib. Ja Mai lustib. Nende Mõmmi-Beebi tegi Rebase-Riho tummahambaks!

"Isa, hakka nüüd lapsele seebimulle puhuma!" käsutab Mõmmi-Beebi.

"Ka-ka-kas see väike kämbu räägib?" kogeleb Rebase-Riho umbusklikult.

"Räägib, räägib!" naerab Mari.

"Räägib, räägib!" naerab Mai.

Nüüd usub ka Rebase-Riho ime sündi. Ta pugistab naeru ja peab juba lennukat plaani. Kui see ime valis teda isaks, saab Rebase-Riho kuulsaks. Mõmmi-Beebi on ju tõmbenumber number üks!

"Mulle paistab, et mu isa on kobakäpp," toriseb Mõmmi-Beebi. "Ta vist ei oska seebimulle puhuda."

"Ohoo, vaata tibatillut, küll kamandab! Mokakobin juba teisel selge," mõtleb Rebase-Riho. Või tema ei oska seebimulle puhuda! Ta alles näitab Mõmmi-Beebile, millise seebimullipeo ta siin kambris korraldab. Ja juba puhubki Rebase-Riho seebimulle. Iga seebimull tuleb ikka ilusam ja ilusam. Varsti on tuba seebimulle täis. Mari kilkab. Mai kilkab. Kõige rohkem kilkab Mõmmi-Beebi. Ta on unustanud lõbuga oma tähtsuse ära. Tähtsus lõhkes nagu läbipaistev seebimull.

MAARJA VAINO

Unemati metsas

Esimesed ujedad lumehelbed jõudsid maapinnale. Nad katsid puud ja põõsad, künkad ja orud ning mõned neist kukkusid ka Unemati mütsile. Unematil oli parasjagu kibe tööaeg, seetõttu ei pannud ta lumesadu tähele. Nimelt pidi ta läbi käima kõik metsa karud, et neile talveuneks ohtrasti uneliiva raputada. Ohtrasti selleks, et nad ikka ilusti kevadeni välja magaksid. Unemati oli juba päris väsinud ja rõõmustas, kui nägi, et ees ootab viimane karukoobas. Ka karu ise oli Unematit nähes õnnelik. Tal oli koopas talvepesa ammu valmis sätitud.

Unemati pistis käe kotti, et sealt uneliiva kahmata, kuid avastas ehmatusega, et uneliiv on otsa saanud. Karu oli magusa une ootuses juba silmad kinni pannud. "Mis nüüd saab?" ahastas Unemati. "Karul ei ole ju talvel midagi süüa! Kui ta magada ei saa, on ta kevadel nii unine ja pahur, et suve nautimisest ei tule midagi välja. Mida ma küll teen?"

Äkitselt silmas ta teist Unematit, kes koopa lähedal kivil istus. Too oli just lõpetanud lastele õhtuse uneliiva raputamise ning otsustanud enne koduteele asumist veidi keha kinnitada. Unemati tormas oma murest rääkima.

"Pole häda!" lohutas teine Unemati. "Mul on kotis pisut laste uneliiva järel, võta seda."

Kui karu kevadel silmad avas, tundis ta ennast erakordselt hästi.

"Küll olid sel talvel ilusad värvilised unenäod!" mõmises ta ja kobis välja kevadet tervitama.

Illustreerinud PRIIT REA

Ilves - suur metskass

Suuri kiskjaid on Eestimaa metsades üsna vähe. Karu, hunt ja ilves. Ongi kõik. Minu arvates on nendest kõige põnevam just ilves. Tavaline inimene seda suurt kaslast metsas vaevalt kohtab. Nii ettevaatlik on ta. Nii nagu enamikel metsloomadel, on ka igal ilvesel oma tegutsemisala. Ainult väga eriline põhjus, näiteks suur nälg, võib sundida teda sellest loobuma. Oma territooriumil on tal kindel jahirada, mis on mitukümmend kilomeetrit pikk. Seda läbib ta ikka ja jälle peaaegu jälg-jäljes, kuulates tähelepanelikult, mis ümberringi toimub. Nii toredaid tutiga kõrvu nagu ilvesel teistel loomadel Eestimaal polegi. Kuulmine on tal tõesti hea. Ligi poolesaja meetri kauguselt kuuleb ta eksimatult, kuidas jänes toitu krõbistab. Silmapilkselt ta peatub ja hakkab siis vaikselt juurde hiilima. Samm-sammult, märkamatult ja kuulmatult nagu vaim, läheneb ta saakloomale. Jõudnud ründeks parajale kaugusele tardub ta mõneks ajaks, oodates sobivat hetke. Ainult saba-jupi värin reedab ta erutust. Lõpuks järgneb valkkiire sööst. Kui rünnak ebaõnnestub, teeb ilves moe pärast paar jälitavat hüpet ja pöördub siis pettunult oma jahirajale tagasi. Asi on nimelt selles, et tema väike süda ei kannata pikaajalisi koormusi välja.

Ilves on väga uudishimulik. Mulle on rääkinud üksikutes metsataludes elavad inimesed, kuidas ilves on piilunud aknast sisse ja jälginud inimeste toimetusi. Tegelikult elab ilves väga üksildast elu. Oma liigikaaslastega kohtub ta ainult korraks pulmaajal.

Siis kaigub mets isailveste võimsatest hõigetest. Pojad toob aga emailves ilmale üksinda. Ta hoolitseb ja kasvatab neid ligi kaks aastat. Täiskasvanud pojad lahkuvad siis ema juurest ja jätkavad elu igaüks omaette.

Kuigi liigun üsna palju metsas, olin varasemal aegadel ainult paar korda ilvest looduses kohanud. Küll aga loomaaias imetlenud ilveste kuninglikku ükskõiksust ümbritseva suhtes. Kui keegi oleks mulle varem öelnud, et hakkab ilvestest filmi tegema, oleksin ma võtnud seda rumala naljana.

Juhtus aga nii, et üks minu hea tuttav maamees tuli minu juurde kord jutuga, et kas ma tahan endale ilvesekutsikat saada. Esialgu ei võtnud ma teda tõsiselt. Selgus aga, mehel oli tõi taga.

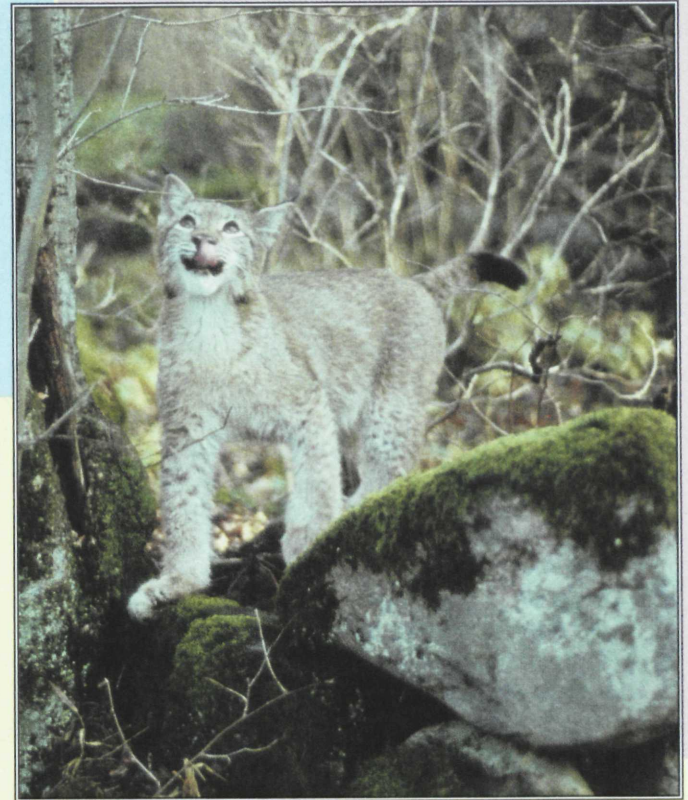
Nimelt olid marjanaised metsas juhuslikult ilvese pesa leidnud ja üks neist oli kutsika oma korvi pistnud, et see lastele mängida viia. Kodurahvas oli pahandanud ja käskinud ilvesepoja teiste juurde tagasi toimetada. Ent emailves oli teised pojad juba ära viinud. Loomakest polnud enam kuhugi panna. Nälgas kutsikas jäi iga päevaga nõrgemaks. Kuni üks hea südamega vanem mees halastas ja loomakese oma hoolde võttis. Ta püüdis kutsikat luttu imema õpetada ja lõpuks see õnnestuski. Pere kassi abiga kodunes ja kosus ilvesepoeg üsna jõudsasti. Siis aga tekkis mure, mis loomakesest edasi saab.

Mina ei näinud mingit võimalust ilvesekutsikat kasvatama hakata. Külamees jättis mulle igaks juhuks aadressi, kus kutsikas asus. Ja nii me lahku läksimegi. Mõnel korral, kui kokku saime, tuletas ta mulle kutsikat meelde.

Kui ma sügisel oma filmirännakutel sinnakanti juhtusin, sattus mulle ootamatult pihku paberitükk ilvesepoja aadressiga. Teed sinna oli vaid mõni kilomeeter. Otsustasin kutsikat vaatama minna.

Koputuse peale avas ukse vanem jässakas mees ja tore ilvesekutsikas piidles mind tema selja tagant diivanilt.

Peremehe jutu järgi oli tal ilvese pärast võimumeestega palju pahandusi. Metsloomade ei tohi ju ilma loata kodus kasvatada. Liiatigi veel kiskjat. Mees oli üsna murelik. Ilvesepoeg aga usaldav ja sõbralik. Ta oli inimesed omaks võt-

nud. Perekaasist oli ta juba veidi suuremgi. Siinsamas sündis idee teha selle kutsika seiklustest film. Kas või selleks, et kellelegi ei tuleks enam tahtmist metsloomalast metsast koju tuua.

Tagasi sõitsin ma, kutsikas põlvedel autoaknast möödavilksatavat maastikku uudistamas. Inimestega harjunud kutsikas on nagu üks loomalaps kunagi – seltsiv, mängulustlik ja hellust igatsev.

Film sai tehtud. Püüdsin selles jutustada hästi tõeselt konkreetse kutsika lugu ja võrrelda ta elu vabas looduses elavate ilveste omaga. Muidugi aitasid mind selle juures paljud erinevad abivalmid inimesed.

Küllap oled sinagi juhtunud seda filmi "Ilvese lugu" ETV ekraanil nägema. Kui mitte, siis võibolla see võimalus veel avaneb.

REIN MARANI tekst ja fotod

Tähelepanelikule TÄHEKESE lugejale on Ingmari nimi tuttav. Esimese luuletuse saatis Ingmar TÄHEKESELE 9 aastasena. Selle ilmumisest on varsti kaks aastat möödunud. Nüüd tõi post Ingmarilt terve luulekogu. Arvutil väljatrükitud ja kenasti klammerdatud. Järgmised luuletused ongi sellest kogust.

OSKAR

Minu sõber on Oskar, ta saltot oskab. Kuid ilma matita tuleb teda aidata.

Matas on ta väga hea, kuid emmes aitama peab. Ta on kehkas tip-top, lallas laulab hip-hop.

Ta vend on Artur, kes suur rattur. Ta on karika võitnud ja Tallinnast Tartu sõitnud.

Nüüd Oskari juurde tagasi – ta jääb mu sõbraks alati. See oli väike luule minu sõbra juurde.

ACTION FILMID

Mulle meeldivad action filmid, kuigi need rikuvad silmi. Plahvatusi toimub seal, ja surma saavad head.

Ma olen hilja õhtul üleval, kuid vanemad kisavad: mine magama kohe ja võta kaissu lohe.

Ma näen actionit unes sest mul on lohe süles. Ellu jäävad head, sest magama pean.

MA OLEN

Ma olen baaris müüja, või hoopis kokk? Me teeme köögis süüa, olen alles maiasmokk.

Ma olen kokk... Oota, stop! Või hoopis sööja, mitte baaris müüja?

Tuleviku auto

Ott Allorg III kl. Peetri põhikool

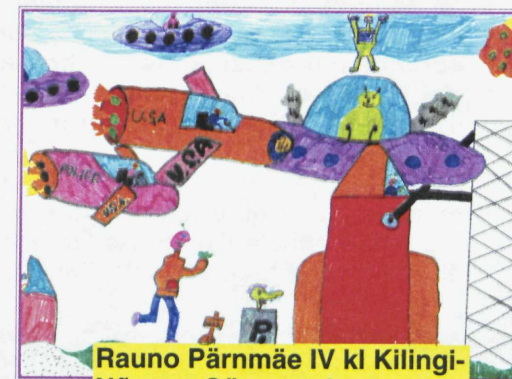
Minu tuleviku auto peab olema värviline, nagu pildil näha. Sellel autol on katusel lisavalgustid. Minu autol on kokku kahteist vedru. Auto on veel kuulikindel ja selle kummid kuluvad aeglaselt.

MINU LOOMAD

Mul on kodus koer, kass ja jänessed. Nad on kõik mu lemmikud. Koera nimi on Muki. Muki ootab alati, et ma teda silitaksin ja temaga räägiks. Kassil ei ole nime, ta on lihtsalt Kass. Talle meeldib mind taga ajada ja mul jalgadest kinni haarata. Talle meeldib kõrgel kapi otsas magada, ronib mööda kardinaid üles ja magabki. Jäneseid on meil kuus. Üks on musta värvi. Panime talle nimeks Mustikas. Teised on hallid. Tassisime neid koos teiste lastega ämbrites muru peale sööma. Peame

neid hoolega valvama. Peres, kust me nad saime, hoiatati, et nad on ägedad augukaevajad. Kaevavad, kaevavad ja ongi kadunud.

Tiiu Maks Karinust

Rauno Pärnmäe IV kl Kilingi-Nõmme Gümnaasium

TALVEPÄEV

Meil on käes nüüd tali taas, valge kohev lumi maas. Valged on ka pargihelikid, kus on minu suusakepid? Tirin ruttu õue kelgu, sõbergi siis kaasa tulgu, tema pistab jalga uisud, meid ei kohuta need tuisud.

Kairi Didenko
Valga Gümnaasium

PÄKAPIKK

Elas üks tore päkapikk, küll tal oli habe pikk! Habe jalgu talle jäi, kogu aeg ta kantsu käis, tõusis püsti, pühkis end, edasi siis läks ta lend.

Seidy Paavel
Valga Gümnaasium

ANDRUS NORAK

Lapse süünd

VÄIKE INIMENE EMA KÕHU SEES –
TA EI OLE KUIVAL, TA ON LOOTEVEES.
LIIGUTAB, SEST TAL ON ELU SEES.
KAS TA TEAB, MIS TEDA OOTAB EES ?

VAADATA SAAD TEDA ULTRAHELIGA,
KAS ON SINU SÕTSE, VÕI ON VELI TA.
LAS TA VÄLJA TULEB OMA EMA SEEST,
LAS TA LEIAB SELLE ILMA EEST.

LAS TA SÜNNIB SIIS, KUI SELLEKS AEG,
LAS TA ELAB – KOGU ELU AEG.
EI TOO ENAM LAPSI KURED –
NÜÜD SIIS TEAD, ET KUST TA TULEB.

ANDRUS NORAK

Mutt

MUTT ON MULLATÖÖLINE,
PÄEVIINE, ÖÖLINE,
TUHNIB MULLAS MITMEID KUID,
TEEB MUTIMULLAHUNNIKUID.

OTSIB TÕUKE, VIHMAUSSE,
KÜSIB ENESELT, ET KUS SEE
VIHMAUSS END MULLAS PEIDAB,
POEGADE JAOKS TAHAKS LEIDA.

PESAS MITU MUTISUUD,
TOIDU OOTEL, MIS SEAL MUUD.
EI NEID TOIDA ÄRA LUTT
EI NAD ÜTLE EMAL – MUTT.

AUSTAVAD NAD OMA EMA.
TA ON NENDE MEELEST KENA,
ARVAB IGA MUTIKLUTT,
EHKKI TA ON AINULT MUTT...

OTT ARDER

Süngevõitu kesköö

KASS KARM HIIREKUNINGAS
MAJAST VÄLJA KESET ÖÖD
KIHUTAS KÕIK HIRED.
RAAGUS KASE ALL NAD NÜÜD
PIKSUVAD, EI TUNNE SÜÜD.

NII NUKRALT ON KODUTUD
KASE ALL REAS,
ET EI RÕÖMURAASUGI
VÕI NENDE PEAS
ESILE KUTSUDA MÖTTE
TÄISKUUST,
MIS PAISTAB TAEVAS
KUI HIIGELSUUR JUUST.

ÜHTÄKKI RINNUST OHE
HIIRTEL PÄÄSEB VALLA:
VÄLJAJOOKSNUD KASS
JÄÄB AUTOBUSSI ALLA!

Are Põhikooli III kl Kristiina, Ruthi, Andra, Janari, Raiti, Kristjani, Mairo ja Raigo meisterdatud pokuperekond.

Ja-jah, ühel jõulukuu päeval olid nad lossisaalis koos. Muidugi mitte kõik, kes laste poolt meisterdatud. Ikka Eesti Lasteraamatu Teabekeskuse korraldatud pokukonkursi võitjad. Mõnusamad pokud. Ja nende tegijad ka. Auhinnasaajaid oli üle kolmekümne, lapsed lossis kolm korda rohkem. Osa auhindu läks ju kollektiividele.

Küllap Sa oled kuulnud, et Võrumaa eheda looduse rüppe on rajamisel Pokumaa. Tulevikus saab seal silmaga näha ja käega katsuda palju sellest, mida Edgar Valter on kirjutanud ja joonistanud oma "Pokuraamatus". Pokukonkurss oli üheks samuks Pokumaa rajamise teel.

Millest kõigest olid osavate sõrmede vahel sündinud võluvad muinasjututegelased! Tarnad, kasteheinakõrred, kõrkjad, lugad, hundinuiad, käbid, torikud, tõrud ja marjad – oh, kes jõuaks kasutatud üles lugeda! Vaadake ise! Kas ei teki tahtmist ka ise midagi niisugust meisterdada?

POKUID TOOMPEA LOSSIS

Tartu Poku Lasteiaia ühistöö.

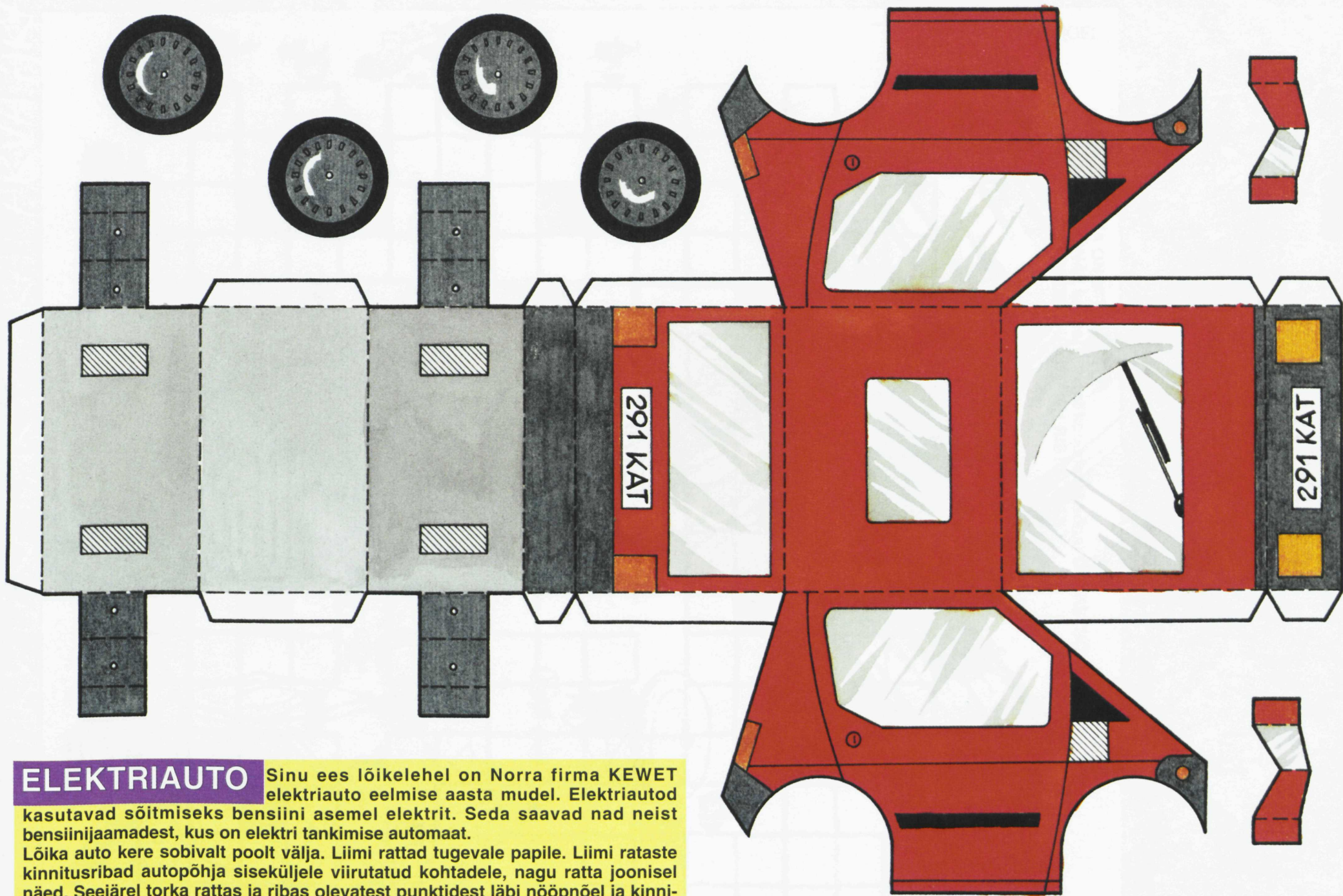
JAAAN RANNAPI tekst ja fotod

Tallinna Männikäbi Lasteiaia pokud.

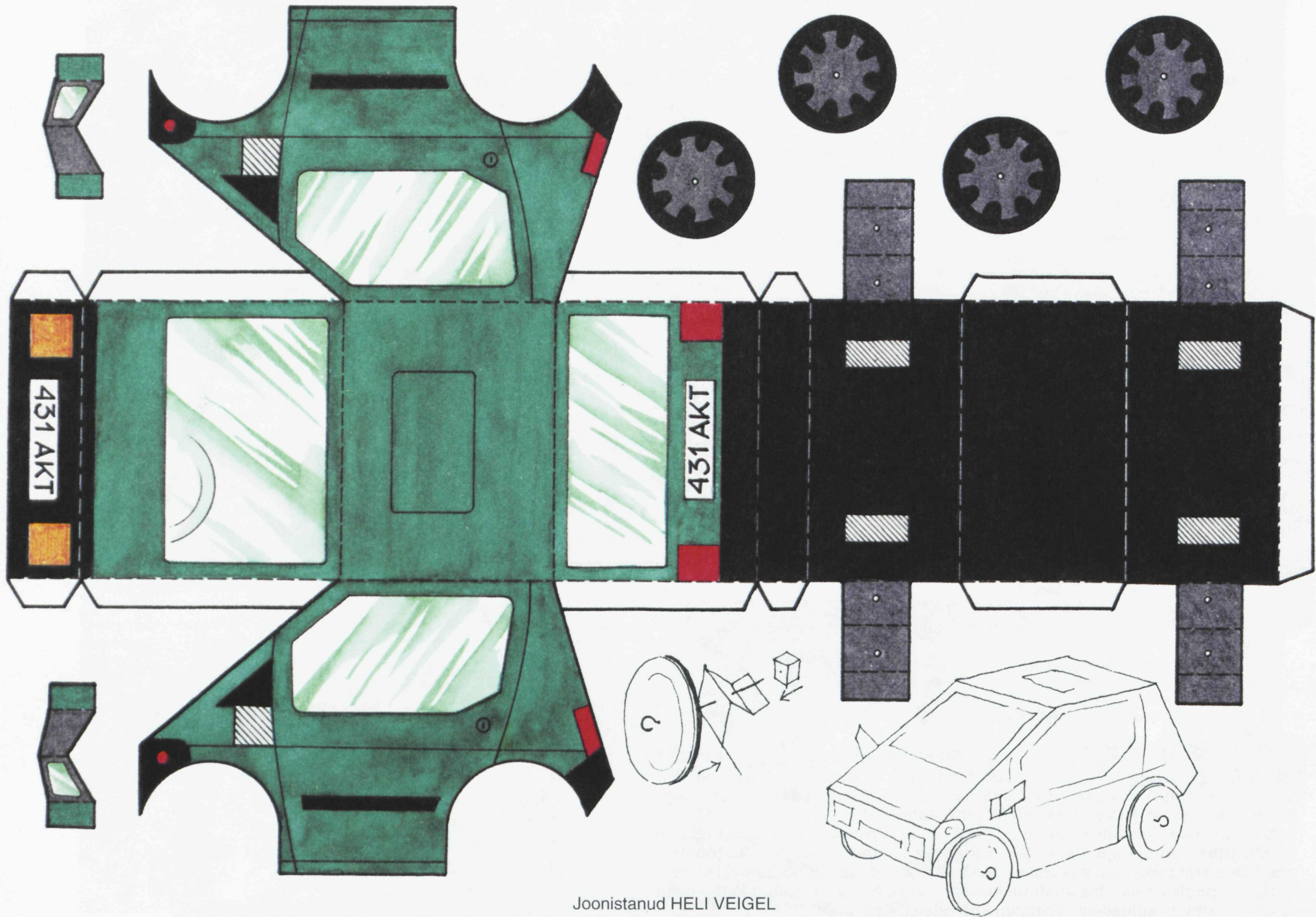
Tartu Poku Lasteiaia mudilased pokudena.

ELEKTRIAUTO

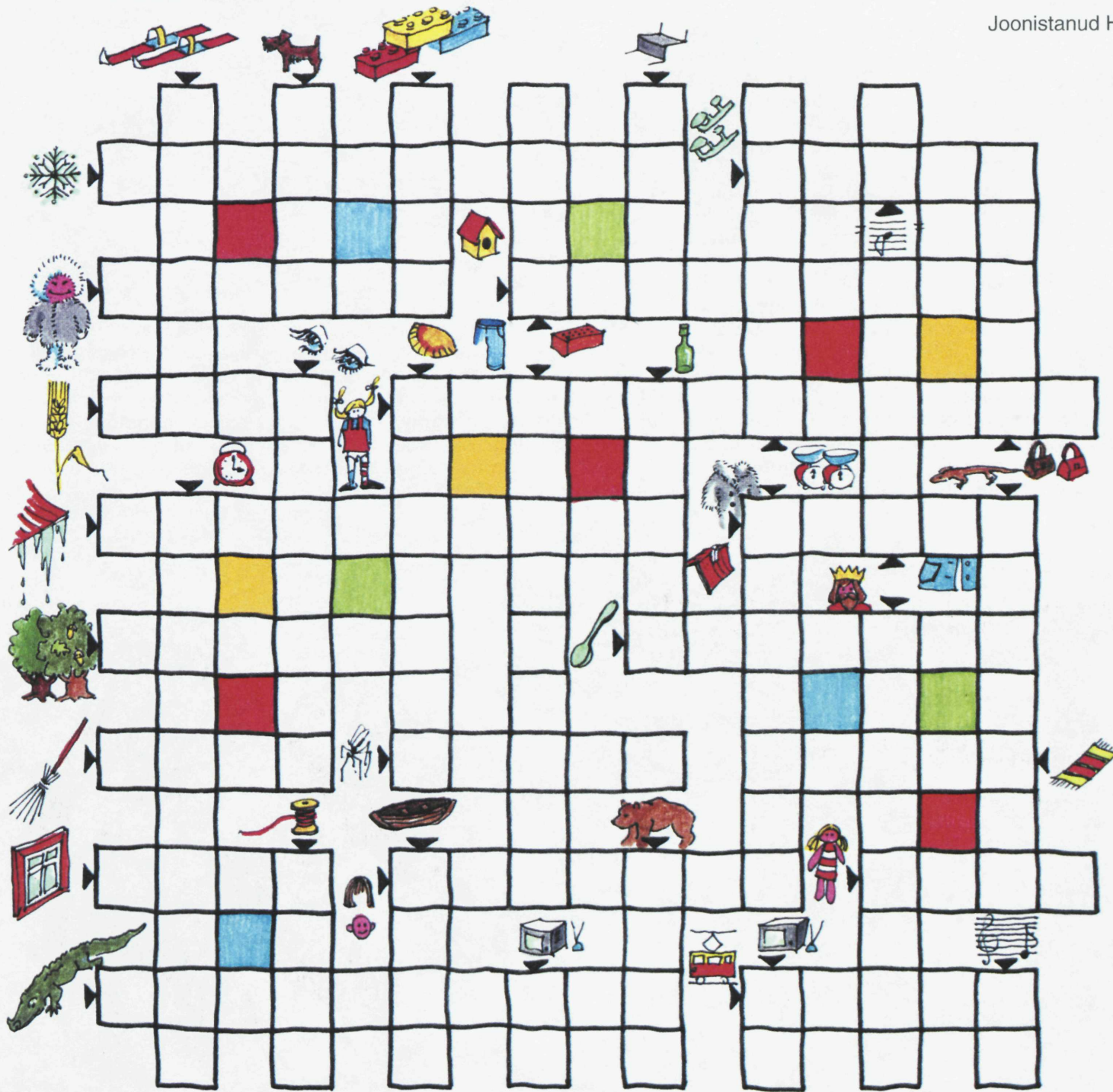
Sinu ees lõikelehel on Norra firma KEWET elektriauto eelmise aasta mudel. Elektriautod kasutavad sõitmiseks bensiini asemel elektrit. Seda saavad nad neist bensiinijaamadest, kus on elektri tankimise automaat.

Lõika auto kere sobivalt poolt välja. Liimi rattad tugevale papile. Liimi rataste kinnitusribad autopõhja siseküljele viirutatud kohtadele, nagu ratta joonisel näed. Seejärel torika rattas ja ribas olevatest punktidest läbi nõopnõel ja kinnita teisele poole nõela otsa kustutusummi tükike. Nüüd liimi auto kere kokku ja lõpuks kinnita külgedele viirutatud kohtadele peeglid.

Joonistanud HELI VEIGEL

Joonistanud HELI VEIGEL

- MITU SÕNA ON MITMUSES?
 - MITU LIITSONA (kahest sõnast koosnevast sõna) ON RISTSONAS?
 - MITU TALISPORDIVAHENDIT ON RISTSONAS?

PERIOODIKA AS
Lasteajakiri
TÄHEKE

Asutatud jaanuaris 1960
 ilmub kord kuus

Toimetuse address:
 Pärnu mnt 67a
 10134 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
 tel 6 463 697

Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP
 tel 6 463 697

Kunstiline
 toimetaja
PRIIT REA
 tel 6 463 697

Printall
 Tatari 64
 10134 Tallinn

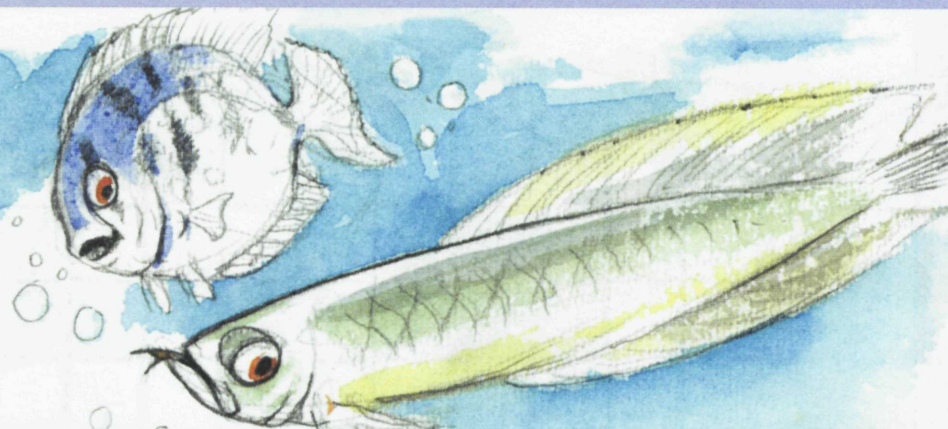

ESIKAANE
 JOONISTAS
 AVO
 PAISTIK

Ütle, millal sa viimati loomaaias käisid? Ah, et ammu. Siis võta issime käekõrvale ja too nad troopikamajja. Selline maja asub Tallinna Loomaaias. Ja selles tunded end nagu tõelises troopikas – aeg-ajalt sajab niisugust naljakat vihmagi. Ohk on täis lindude ja metsikute loomade hääli. Sa ära pabista – need hääled tulevad lindi pealt. Seal ujuvad sellised kalad, milliseid sa pole näinud kunagi, ei kalapoes, ei pannil. Neid on suuri ja väikesi, triibulisi ja mummulisi, hallikaid ja eredavärvilisi, pikki ja lühikesi. Vaata, millist aga soovid. Väikeses kobrutava veega basseinis sulistavad armsad kilpkonnad. Nime poolest konnad, aga oskavad ainult koera ujuda.

Samas lähedal piilub sinu poole jurakas krokodill. Neid on seal isegi mitu, kõik erinevad. Mis sa arvad, mida too krokodill sulle ütleks, kui ta oskaks rääkida? Ju ta ütleks: "Laps, sa oled niiiii isuäratav. Tahaksin pääseda sulle palju lähemale. Ja ütle isale, et ta ei loobiks münte minu basseini. Need rikuivad vee ära. Ja selle raha eest võib ta sulle parem jäätist osta." On ju hea mõte.

Paksu klaasi tagant uudistavad sind šimpansid. Ei, need pole pärdikud, vaid inimahvid. Nad on nii väga või siis pisut meie, inimeste moodi. Hea, et see klaas on paks ja tugev. Šimpansid on jõulised loomad. Vahel nad vihastavad, kui keegi või midagi neile ei

meeldi. Ja inimesest pole neile vastast ka maadluses või võimlemises. Nagu muuseas vinnavad nad end mööda kõisi üles-alla, kuidas aga soovivad. Ja uudishimulikud on nad ka. Sina vahid neid, nemad sind.

Varsti hakkab sul troopikas palav, sest sul on põhjamaine jope seljas. Eks minge siis koos välja, sest sealgi on palju vaatamist. Kui olete väsinud, siis minge koju ja tulge teinekord jälle. Loomaaed ütleb: Tere tulemast!

Loomaaias käis ja pildid joonistas
SANDOR STERN

